

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023**History (IDS) Paper-I****HSRI: Social Reforms in India****Day and Date: Monday, 04/12/2023****Total Marks: 60****Time: 11.00 AM To 1.00 PM****Instructions:**

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 ----- was the father of Mahatma Phule.
A) Adhikrao B) Madhavrao C) Narayanrao D) Govindrao
- 2 Mahatma Phule influenced by the book '-----' written by Thomas Paine.
A) Who were Shudra's? B) Problem of Women's C) Right of Man D) Vedas
- 3 Mahatma Phule opened first girl's school on.....
A) 1948 B) 1953 C) 1856 D) 1848
- 4 ..... renevated Chhatrapati Shivaji Maharaja's tomb of Raigad.
A) Lokhitvadi B) Justice Ranade C) Lokmanya Tilak D) Mahatama Phule
- 5 Mahatma Phule took education of ..... from Lahuji Salave.
A) Vedas B) Traditional C) Technical D) Swordmanship
- 6 ..started the Miss Clarke Hostel for untouchable student at Kolhapur in 1907.
A) Rajarshi Shahu Maharaj B) Karmveer Bhaurao Patil C) Mahatma Phule D) Bhau Daji Lad
- 7 Rajaram College was established in the year-----.
A) 1880 B) 1881 C) 1882 D) 1883
- 8 .....was the father of Rajarshi Shahu Maharaja.
A) Diliprao B) Jaysingrao C) Yashwantrao D) Dhananjayrao
- 9 Rajarshi Shahu Maharaj established ..... at Kolhapur for the purpose of technical education.,
A) Sayajirao Ghatage Technicale Institute B) Rayat Technicale Institute C) Jaysingrao Ghatge Technicale Institute D) Maratha Technicale Institute
- 10 .....established 'Satyashodhak Samaj' at Kolhapur.
A) Rajarshi Shahu Maharaj B) Mahatma Phule C) Bhaskarrao Jadhav D) Keshavrao Mohite
- 11 Dr. Ambedkar started ----- business after returning from abroad in 1923.
A) Professor B) Lawyer C) economist D) none of these
- 12 Dr. Ambedkar selected ..... temple of Nashik for temple entry movement.
A) Shrikrushna Temple B) Hanuman Temple C) Kalaram Temple D) Vitthal Temple

- 13 Agreement between Mahatma Gandhi and Dr. Ambedkar is called as.....
 A) London pact B) Poona pact C) Mumbai pact D) Surat pact
- 14 Government of India awarded Bharatratna award to Dr. Ambedkar in .....
 A) 1990 B) 1995 C) 1998 D) 1999
- 15 .....represented untouchables of India in the first Round table Conference.
 A) Mahatma Gandhi B) Pandit Nehru C) Dr. Ambedkar D) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Satyashodhak Samaj
- 2 Sarvajanik Satyadharm
- 3 Vedokt Episode
- 4 Political work of Dr. Babasaheb Ambedkar

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Evaluate the work of Mahatma Phule
- 2 Give the details of Rajarshi Shahu Maharaj work for the farmers.
- 3 Write the details of the Pune Agreement between Dr. Babasaheb Ambedkar and Mahatma Gandhi.
- 4 Explain the thoughts expressed by Dr. Babasaheb Ambedkar in his book 'Annihilation of Caste'

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the work of Mahatma Jotiba Phule for the emancipation of the women.
- 2 Explain the Life and Work of Dr. Babasaheb Ambedkar.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 ----- हे महात्मा फुले यांचे वडिल होते.
 अ) अधिकाराव ब) माधवराव क) नारायणराव ड) गोविंदराव
- 2 थॉमस पेन यांच्या .....या पुस्तकाचा महात्मा फुले यांच्यावरती प्रभाव होता.
 अ) शुद्र कोण होते? ब) स्त्रियांचे प्रश्न क) मानवाचे हक्क ड) वेद
- 3 महात्मा फुले यांनी .....मध्ये मुलींची पहिली शाळा सुरु केली.
 अ) १९४८ ब) १९५३ क) १८५६ ड) १८४८
- 4 रायगडावरील छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या समाधीचा जिर्णोध्दार .....यांनी केला.
 अ) लोकहितवादी ब) न्यायमूर्ती रानडे क) लोकमान्य टिळक ड) महात्मा फुले
- 5 महात्मा फुले यांनी लहूजी साळवे यांचेकडून ..... शिक्षण घेतले.
 अ) वैदिक ब) पारंपारिक क) तांत्रिक ड) तलवारबाजी
- 6 १९०७ साली कोल्हापूर येथे अस्पृश्य मुलांसाठी 'मिस क्लार्क वसतिगृह'....यांनी सुरु केले.
 अ) राजर्षी शाहू महाराज ब) कर्मवीर भाऊराव पाटील क) महात्मा फुले ड) भाऊ दाजी लाड

- 7 राजाराम कॉलेजची स्थापना ..... साली झाली.
अ) १८८० ब) १८८१ क) १८८२ ड) १८८३
- 8 ----- हे राजर्षी शाहू महाराजांचे वडील होते.
अ) दिलीपराव ब) जयसिंगराव क) यशवंतराव ड) धनंजयराव
- 9 कोल्हापूर येथे शाहू महाराजांनी तांत्रिक शिक्षणासाठी .....ची स्थापना केली.
अ) सयाजीराव घाटगे टेक्निकल इन्स्टिट्यूट ब) रयत टेक्निकल इन्स्टिट्यूट क) जयसिंगराव घाटगे टेक्निकल इन्स्टिट्यूट ड) मराठा टेक्निकल इन्स्टिट्यूट
- 10 ..... यांनी कोल्हापूरमध्ये सत्यशोधक समाजाची स्थापना केली.
अ) राजर्षी शाहू महाराज ब) महात्मा फुले क) भास्करराव जाधव ड) केशवराव मोहिते
- 11 १९२३ मध्ये भारतात परतल्यावर डॉ.आंबेडकरांनी ..... व्यवसाय सुरु केला.
अ) प्राध्यापक ब) वकील क) अर्थतज्ञ ड) यापैकी नाही
- 12 मंदिर प्रवेश चळवळीसाठी डॉ.आंबेडकरांनी नाशिकमधील .....मंदिराची निवड केली.
अ) श्रीकृष्ण मंदिर ब) हनुमान मंदिर क) काळाराम मंदिर ड) विठ्ठल मंदिर
- 13 महात्मा गांधी आणि डॉ.आंबेडकर यांचेतील करार ..... नावाने ओळखतात.
अ) लंडन करार ब) पुणे करार क) मुंबई करार ड) सुरत करार
- 14 भारत सरकारने डॉ.आंबेडकरांना .....मध्ये भारतरत्न पुरस्कार प्रदान केला.
अ) १९९० ब) १९९५ क) १९९८ ड) १९९९
- 15 पहिल्या गोलमेज परिषदेला भारतीय अस्पृश्य समाजाच्या वतीने.....उपस्थित होते.
अ) महात्मा गांधी ब) पंडित नेहरू क) डॉ. आंबेडकर ड) यापैकी नाही

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सत्यशोधक समाज
- 2 सार्वजनिक सत्यधर्म
- 3 वेदोक्त प्रकरण
- 4 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे राजकीय कार्य

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 महात्मा फुले यांच्या कार्याचे मूल्यामापन करा.
- 2 राजर्षी शाहू महाराजांनी शेतकऱ्यांविषयी केलेल्या कार्याचा सविस्तर आढावा घ्या.
- 3 डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आणि महात्मा गांधी यांच्यात झालेल्या पुणे कराराची माहिती लिहा.
- 4 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी 'अॅनिहिलेशन ऑफ कास्ट' या ग्रंथात मांडलेले विचार स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 महात्मा फुले यांनी स्त्री उध्दारासाठी केलेले कार्य सांगा.
- 2 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे जीवन व कार्य स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct/Nov.-2023

History (IDS) Paper-I

HSRI: Social Reforms in India

Day and Date: Monday, 04/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 ----- हे महात्मा फुले यांचे वडिल होते.

अ) अधिकाराव ब) माधवराव क) नारायणराव ड) गोविंदराव

Option 4

2 थॉमस पेन यांच्या .....या पुस्तकाचा महात्मा फुले यांच्यावरती प्रभाव होता.

अ) शुद्र कोण होते? ब) स्त्रियांचे प्रश्न क) मानवाचे हक्क ड) वेद

Option 3

3 महात्मा फुले यांनी .....मध्ये मुलींची पहिली शाळा सुरु केली.

अ) १९४८ ब) १९५३ क) १८५६ ड) १८४८

Option 4

4 रायगडावरील छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या समाधीचा जिर्णोध्दार .....यांनी केला.

अ) लोकहितवादी ब) न्यायमूर्ती रानडे क) लोकमान्य टिळक ड) महात्मा फुले

Option 4

5 महात्मा फुले यांनी लहूजी साळवे यांचेकडून ..... शिक्षण घेतले.

अ) वैदिक ब) पारंपारिक क) तांत्रिक ड) तलवारबाजी

Option 4

6 १९०७ साली कोल्हापूर येथे अस्पृश्य मुलांसाठी 'मिस क्लार्क वसतिगृह'....यांनी सुरु केले.

अ) राजर्षी शाहू महाराज ब) कर्मवीर भाऊराव पाटील क) महात्मा फुले ड) भाऊ दाजी लाड

Option 1

7 राजाराम कॉलेजची स्थापना ..... साली झाली.

अ) १८८० ब) १८८१ क) १८८२ ड) १८८३

Option 1

8 ----- हे राजर्षी शाहू महाराजांचे वडील होते.

अ) दिलीपराव ब) जयसिंगराव क) यशवंतराव ड) धनंजयराव

Option 2

9 कोल्हापूर येथे शाहू महाराजांनी तांत्रिक शिक्षणासाठी .....ची स्थापना केली.

अ) सयाजीराव घाटगे टेक्निकल इन्स्टिट्यूट ब) रयत टेक्निकल इन्स्टिट्यूट क) जयसिंगराव घाटगे टेक्निकल इन्स्टिट्यूट ड) मराठा टेक्निकल इन्स्टिट्यूट

Option 3

10 ..... यांनी कोल्हापूरमध्ये सत्यशोधक समाजाची स्थापना केली.

अ) राजर्षी शाहू महाराज ब) महात्मा फुले क) भास्करराव जाधव ड) केशवराव मोहिते

Option 1

11 १९२३ मध्ये भारतात परतल्यावर डॉ.आंबेडकरांनी ..... व्यवसाय सुरु केला.

अ) प्राध्यापक ब) वकील क) अर्थतज्ञ ड) यापैकी नाही

Option 2

12 मंदिर प्रवेश चळवळीसाठी डॉ.आंबेडकरांनी नाशिकमधील .....मंदिराची निवड केली.

अ) श्रीकृष्ण मंदिर ब) हनुमान मंदिर क) काळाराम मंदिर ड) विठ्ठल मंदिर

Option 3

13 महात्मा गांधी आणि डॉ.आंबेडकर यांचेतील करार .....नावाने ओळखतात.

अ) लंडन करार ब) पुणे करार क) मुंबई करार ड) सुरत करार

Option 2

14 भारत सरकारने डॉ.आंबेडकरांना .....मध्ये भारतरत्न पुरस्कार प्रदान केला.

अ) १९९० ब) १९९५ क) १९९८ ड) १९९९

Option 1

15 पहिल्या गोलमेज परिषदेला भारतीय अस्पृश्य समाजाच्या वतीने.....उपस्थित होते.

अ) महात्मा गांधी   ब) पंडित नेहरू   क) डॉ. आंबेडकर   ड) यापैकी नाही

Option 3

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सत्यशोधक समाज

Ans:

2 सार्वजनिक सत्यधर्म

Ans:

3 वेदोक्त प्रकरण

Ans:

4 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे राजकीय कार्य

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 महात्मा फुले यांच्या कार्याचे मूल्यामापन करा.

Ans:

2 राजर्षी शाहू महाराजांनी शेतकऱ्यांविषयी केलेल्या कार्याचा सविस्तर आढावा घ्या.

Ans:

3 डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आणि महात्मा गांधी यांच्यात झालेल्या पुणे कराराची माहिती लिहा.

Ans:

4 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी 'अॅनिहिलेशन ऑफ कास्ट' या ग्रंथात मांडलेले विचार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 महात्मा फुले यांनी स्त्री उध्दारासाठी केलेले कार्य सांगा.

Ans:

2 डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे जीवन व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

*****